

Rimstad: Som det er sagt af flere af de ærede ordførere, er dette lovforslag en genfremsættelse af det ligelydende forslag, der kort før sommerferien var til første behandling i tinget. Jeg skal derfor ved denne fornyede principielle gennemgang henvise til det, jeg sagde ved den tidligere første behandling og skal i øvrig nøjes med at knytte nogle enkelte bemærkninger til det allerede anførte, som har relation til den status, lovforslaget i mellemtiden har fået som en af regeringens løsninger på vore finansielle vanskeligheder.

Det ligger således ligefor at spørge om grunden til denne genfremsættelse. Hvad vil regeringen med dette forslag, som den så ihærdigt stiller sig bag ved? Er det virkelig et led i den fra alle sider efterlyste skatte-reform, eller er det kun et middel til at få dækket nært forestående nye udgifter på det statsbudget, som de skiftende socialdemokratiske finansministre med så megen alvor har forsikret os om vil vokse og vokse i de kommende år, om de får magt, som de har agt? Eller er det alligevel kun det finanstekniske middel til i første omgang at få dækket det påståede behov for et betydeligt kasseoverskud, der indtil for nylig af socialdemokratiet var skønnet at andrage 1.200 mill., hvoraf de 400 mangler på indeværende budget, men som af socialdemokratiets nye støtteparti, liberalt centrum, allerede er krævet op på 1.800 mill.? Det er den detaljerede besvarelse af disse tre spørgsmål, der vil afgøre forslaget skæbne her i tinget, og det vil måske derfor være på sin plads at uddybe spørgsmålene noget.

For at tage det tredje og sidste spørgsmål først, det, der drejer sig om det forøgede kasseoverskud, så ser vi i vort parti ikke med de samme øjne på nødvendigheden af denne forøgelse som dem, regeringen og det nye støtteparti hidtil har brugt. Vi mener, at man her først og fremmest må den uheldige fremgangsmåde til livs, som regeringen har tyet til i de senere år, nemlig at lade 5 og 7 være lige i en lønudvikling, der giver den enkelte muligheder for et for samfundsudviklingen uheldigt overforbrug, der derpå må forhindres gennem øgede skatter og afgifter. Det forlangte større kasseoverskud er jo netop et led i denne fremgangsmåde, som alle andre kan se er uheldig, men som regeringen ikke vil

slippe. Ondet skal angribes ved dets rod, lønudviklingen; men regeringen viger tilbage herfor og fortsætter blot den forkerte udvikling med sit krav om et stort kasseoverskud. Det er alt for kortsigtet. Lønudviklingen må og skal holdes i ave, og den skal holdes i ave af hensyn til inflationsskaren.

Det er altså over for lønudviklingen, at man må sætte ind, og det er imod den ukontrollerede pristalsudvikling opmærksomheden skal rettes. Det nytter jo ikke en lønmodtager, at han får flere og flere kroner, når kronens værdi falder og falder hurtigere, end lønnen reguleres opad.

Vi mener ikke inden for vort parti, at pristalsreguleringen skal afskaffes. Vi mener dog, at det er helt nødvendigt, at samfundet beslutter sig for et andet og mere modificeret system end den nuværende hæmningsløse regulering, der blot ender med at løbe løbsk i den cirkel, der hedder prisstigninger, pristalsstigninger, lønstigninger og nye prisstigninger. Det må være muligt, og det er muligt, at indføre dæmpende faktorer ved pristalsberegningerne, f. eks. sådanne, der tager vidtgående hensyn til produktionsstigningernes størrelse, betalingsbalancen og udviklingen i de lande, der er vore betydeligste handelspartnere. Vi vil foreslå den siddende regering at nedsætte et råd eller en kommission, hvori disse forhold kan studeres, og som kan fremkomme med forslag om en mere realistisk pristalsberegning end den gældende, der jo blot i et raskere og raskere tempo forøger vore selvskabte vanskeligheder.

Hvad det andet spørgsmål angår, altså om nærværende lovforslag blot er det middel, som regeringen vil sikre sig for at kunne øge statens økonomiske aktiviteter således som allerede annonceret af den tidligere og den nuværende finansminister, så må man vist sige, at regeringen er under en betydelig mistanke. Det stadig voksende — efter den seneste udvikling kan man godt sige løbske — statsbudget taler sit tydelige sprog om hensigterne. Det samme gør regeringens øjensynlige mangel på interesse for at stoppe inflationen og dens skræk for at støtte og fremhjelpe den private opsparing. Vi vil gerne så tydeligt som muligt sige til regeringen, at i denne indstilling skal regeringen ikke vente sig nogen form for støtte